

Zoneterapiens historie

Så lad os tage et stort skridt bagud i tiden. I mange lærebøger refereres nemlig til, at zoneterapi er en meget gammel behandlingsform, der har flere tusinde år gamle rødder tilbage til Kina samt andre lande i østen, de Nord- og Mellemamerikanske indianere og fra Ægypten.

”Tilsyneladende er zoneterapi en arketypisk form for terapi, der findes overalt på kloden. Ingen kultur kan hævde at have opdaget/udviklet zoneterapi, fordi forskellige former for arbejde på fødderne for at påvirke helbredet har været brugt siden tidernes morgen” (Issel, 1993).

Zoneterapien tages op i USA

I stort set alle bøger om zoneterapi fremhæves dr.

William Fitzgerald (se bilag 1) fra USA som den moderne zoneterapis fader. Fitzgerald var øre-, næse- og halsspecialist og begyndte i 1913 at koncentrere sin forskning om zoneterapi. Sammen med en anden læge, Edwin F. Bowers, skrev han en række artikler, som i 1917 blev udgivet samlet i en bog med titlen ”Zone Therapy” (Fitzgerald & Bowers, 1917).

Fitzgerald erfarede, at tryk på visse punkter på kroppen kunne bedre funktionen af de indre organer og undertiden få smerter til at forsvinde.

Hans arbejde blev kendt af dr. Joe Shelby Riley – en kendt kiropraktor i 1920’ernes USA. Riley og massøsen Eunice Ingham indledte et samarbejde, hvor de fokuserede på føddernes zoner.

Eunice Inghams bøger om zoneterapi kom til at danne grundlag for udviklingen af den zoneterapi, der i dag anvendes i mange lande (Ingham, 1938,1963). De reflekszoner, som E. Ingham kortlagde på fødderne, er stort set identiske med de zoner, danske zoneterapeuter arbejder med i dag. Der er dog blevet justeret lidt i forhold til størrelse og beliggenhed samt tilføjet nye zoner.

Det breder sig til Tyskland og Danmark

Hanne Marquardt, en tysk heilpraktiker og sygeplejerske, læste i 1958 Inghams bøger (Ingham, 1938,1963), hvorefter hun afprøvede metoden på sine patienter. Et studie, der overbeviste hende om, at foden er et ”omstillingsbord, hvorfra der kan udløses fjernvirkninger” (Marquardt, 1987a). For at uddybe sit kendskab til teknikken tog Marquardt i 1967 til USA for at stå i lære hos E. Ingham (Nielsen, 1995). Og herefter holdt hun kurser i zoneterapi.

En af de første danskere, der deltog på hendes kurser, var Grethe Schmidt, som oprettede den danske ”Skolen for Reflexzonearbejde på Foden” i 1972 – en skole, der var tilknyttet Marquardts skole i Tyskland.

Fysioterapeuten Lis Andersen læste også Inghams bog og afprøvede metoden på sig selv og efterfølgende på sine patienter. Hun udgav herefter en håndbog, som lægmand kunne benytte til selvbehandling eller behandling af deres nærmeste (Andersen, 1988). Bogen har i høj grad været med til at udbrede kendskabet til zoneterapien i Danmark.

Zoneterapien kom dog også til Danmark ad andre veje – f.eks. via dansk-amerikaneren Jess Krull-Hansen, der behandlede fra egen klinik i Danmark i 1970. Han havde lært behandlingen af en indianerhøvding i USA og siden arbejdet hos Eunice Ingham. I starten af 1970’erne begyndte han at uddanne enkelte interesserede elever (Frydenlund, 1992).

Endelig udkom i 1982 en bog af Solvejg og Per Lauborg, hvori zoneterapien blev sat i forbindelse med den kinesiske meridian-teori (Lauborg, 1982). I de senere år er den kinesiske meridianlære i det hele taget blevet en integreret del af behandlingen for mange zoneterapeuter i Danmark som i andre lande.

Inghams fodarbejde

Det er stadig massøsen Eunice D. Ingham, der har påvirket den måde, zoneterapien er blevet udøvet – og stadig udøves – herhjemme. Ingham koncentrerede sig om reflekszoner på fødderne og kortlagde som nævnt i samarbejde med kiropraktoren Riley reflekszoner på fødderne for en stor del af kroppens organer.

Denne kortlægning foregik ved gennem mange år at registrere ømme zoner på patienternes fødder og sammenholde disse med de kliniske data om de enkelte patienter. Ingham udgav i 1938 en bog med titlen ”Stories the feet can tell”, og det er denne bog, der har inspireret de behandlere i Europa, som begyndte at tage zoneterapien op fra slutningen af 50’erne (Ingham, 1938).

Inghams arbejde resulterede i en skitse, hvor fodzone refleksernes indbyrdes placering stort set er analog med organernes indbyrdes placering i selve kroppen. Hvis man holder sig til den eksisterende skriftlige dokumentation, viser det sig, at Ingham dermed er den første, der koncentrerer sig om reflekszoner på fødderne og den første, der kortlægger specifikke reflekszoner for de enkelte organer på fødderne.

Frem for at betragte Inghams model som udtryk for en vertikal zoneinddeling af kroppen, bør den snarere betragtes som udtryk for en holografisk kropsopfattelse, hvor helheden afspejles af delen. I denne sammenhæng er helheden kroppen, der afspejles i delen, som er fødderne (Nielsen, 1995).

Selv om Inghams model stadig er udgangspunktet for og bruges i den zoneterapeutiske behandling i dag, har hun og andre dog ikke leveret et fyldestgørende svar på, hvorfor zoneterapien virker. Det mest sandsynlige svar er først kommet med forskningen i den nye biologi, som vi vil beskrive herunder.